

Life and Read Fest: จากห้องสมุดสู่พื้นที่ชีวิตการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ฐิติมา เจริญนันตะกุล, ชัยสิทธิ์ อังคะปัญญาเดช, กวินตรา จุฑะพันธุ์*

หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2 ถนนพระจันทร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

Life and Read Fest: Transforming Library into Sustainable Learning Spaces

Thitima Thienanantakul, Chaiyasit Angkapunyadech, Kawintra Jutapan*

Thammasat University Library

2 Prachan Road, Pranakorn District, Bangkok 10200

E-mail: kawintra@tu.ac.th

DOI: 10.66692/pulinet.13.2.3227

► รับบทความ 02 มิถุนายน 2569 ► แก้ไขบทความ 11 สิงหาคม 2569 ► ตอรับบทความ 14 สิงหาคม 2569

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการถอดบทเรียนการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการใช้พื้นที่ห้องสมุด ภายใต้กรอบแนวคิด "ห้องสมุดเพื่อชีวิต" ของหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยอาศัยกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรอบแนวคิด Life Space และ My Life My Library ที่หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใช้ในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์สู่การเป็นห้องสมุดเพื่อชีวิต (Library of Life) ควบคู่กับการวิเคราะห์กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผ่านมา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาโครงการ Life and Read Fest ที่เชื่อมโยงผู้คนผ่านกิจกรรมทั้ง 7 ตามกรอบแนวคิด B-Connect ได้แก่ Book Fair, Board Game, Book Boost, Book Sharing, Book Talk, Book Club และ Bite Market จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน Life and Read Fest จำนวน 340 คน พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 308 คน (ร้อยละ 90.59) โดยกิจกรรมตามกรอบแนวคิด Book Fair มีผู้เข้าร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ Book Boost และ Bite Market สำหรับความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมงาน Life and Read Fest เฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมภายในงาน สถานที่จัดงาน และระยะเวลาการจัดงาน พบว่ามีความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมสามารถส่งเสริมการใช้พื้นที่ห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตามอัยาศัย พร้อมทั้งสร้างพื้นที่แห่งการมีส่วนร่วมและการเชื่อมโยงผู้ใช้บริการกับห้องสมุด

คำสำคัญ

ห้องสมุดเพื่อชีวิต, การเรียนรู้ตามอัยาศัย, พื้นที่การเรียนรู้, พื้นที่ชีวิต, การมีส่วนร่วมของชุมชน, ห้องสมุดที่ยั่งยืน

Abstract

This article presents lessons learned from developing learning promotion activities and utilizing library spaces under Thammasat University Library's Library of Life framework. The development was guided by relevant conceptual frameworks adopted by Thammasat University Library to advance its vision of becoming a Library of Life, particularly Life Space and My Life My Library. These frameworks, together with

ผลงานนี้ได้ผ่านการนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ PULINET ครั้งที่ 16 วันที่ 28-30 มกราคม 2569

จัดโดยสถาบันวัดกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพะเยา และหน่วยงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET)

an analysis of previous learning promotion activities, contributed to the development of Life and Read Fest (LRF), which was designed to connect participants through seven activities under the B-Connect framework: Book Fair, Board Game, Book Boost, Book Sharing, Book Talk, Book Club, and Bite Market. A satisfaction survey was completed by 340 LRF participants, most of whom were Thammasat University undergraduate students (308 participants, or 90.59%). Among the seven activities, Book Fair attracted the highest participation, followed by Book Boost and Bite Market. Overall satisfaction with LRF was assessed across four dimensions: publicity and communication, event activities, venue, and event duration. The results indicated the highest level of satisfaction, with an overall mean score of 4.75. These findings suggest that LRF effectively promoted the use of library spaces as a hub for informal learning while also creating participatory spaces that foster connections between library users and the library.

Keywords

Library of Life, Informal Learning, Learning Space, Life Space, Community Engagement, Sustainable Library

บทนำ (Introduction)

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในทุกมิติของชีวิต ทำให้การเข้าถึงข้อมูลความรู้สะดวกและรวดเร็วขึ้น แต่ถึงกระนั้นทั้งความสะดวกและความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล ยังมีอาจทดแทนกระบวนการเรียนรู้เชิงลึก ความเข้าใจรอบด้าน หรือการพัฒนาทักษะทางความคิดวิเคราะห์ที่เกิดจากการอ่านหรือการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพได้ ซึ่งด้วยพฤติกรรม การอ่านในสังคมไทยโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนและคนรุ่นใหม่ที่มีแนวโน้มลดลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนั้นความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ข้ามศาสตร์ การตั้งคำถามเชิงวิพากษ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จึงกลายเป็นทักษะที่ต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์แบบสร้างสรรค์ (Generative AI) ยังกำลังเปลี่ยนแปลงวิถีการเรียนรู้และการทำงานอย่างรวดเร็ว กล่าวคือเทคโนโลยีเหล่านี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้และทักษะได้หลากหลายช่องทางนอกห้องเรียน การเรียนการสอนแบบดั้งเดิม รวมถึงระบบการศึกษาจึงต้องพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เช่น การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม และความสามารถในการทำงานร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (อนุชาติ พวงสำลี และคณะ, 2568)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อบทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัย จากเดิมที่ทำหน้าที่เป็นแหล่งรวบรวมและให้บริการสารสนเทศ ไปสู่การเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาทักษะ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความสำเร็จของการปรับตัวดังกล่าวขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์สำคัญอย่างน้อยสามประการ ได้แก่ (1) ความเข้าใจต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสารสนเทศ (2) ความเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้บริการที่หลากหลาย และ (3) การปรับแนวคิดด้านการบริหารจัดการพื้นที่ห้องสมุดให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ (วัฒนชัย วินิจจะกุล, 2558)

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับพัฒนาการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั่วโลก ซึ่งได้เปลี่ยนผ่านจากการเป็นเพียงพื้นที่ให้บริการสารสนเทศ (Information Commons) ไปสู่การเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ (Learning Spaces) ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ (Turner et al., 2013) บทบาทของห้องสมุดจึงเปลี่ยนจากผู้ให้ข้อมูล (Information Provider) ไปสู่ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator of Learning) ที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Holmgren, 2010) นอกจากนี้ ห้องสมุดยังได้รับการยกระดับให้เป็นพื้นที่พบปะ (Meeting Place)

ที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้บนฐานชุมชน และการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ใช้บริการ (Aabø & Audunson, 2012)

หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในฐานะแหล่งการเรียนรู้ที่มีวิสัยทัศน์มุ่งสู่การเป็น "ห้องสมุดเพื่อชีวิต" (Library for life) ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การวิจัย นวัตกรรม และทักษะอนาคต แก่ประชาคมธรรมศาสตร์และสังคม โดยขับเคลื่อนองค์กรด้วยยุทธศาสตร์ LIFE ตั้งแต่ พ.ศ. 2566-2570 โดยยุทธศาสตร์ L (Learning by Exploring) เป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกแหล่งและเครื่องมือเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ ยุทธศาสตร์ I (Innovation) พัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับการให้บริการ และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร ยุทธศาสตร์ F (Future Collaboration) ยกระดับห้องสมุดด้วยการขยายความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และยุทธศาสตร์ E (Environmental, Social, and Governance) บริหารองค์กรตามหลัก ESG และส่งเสริมการแสวงหาแหล่งทุน มุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) (หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2568)

ด้วยตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในปัจจุบันที่มีขยายขอบเขตมากกว่าในอดีต เนื่องจากงานของห้องสมุดมิได้จำกัดอยู่เพียงภายในห้องสมุดหรือให้บริการเฉพาะผู้มาใช้บริการเท่านั้น แต่ห้องสมุดยังต้องมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและให้บริการการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (สุบิน ไชยยะ และคณะ, 2563) หอสมุดฯ จึงมุ่งมั่นพัฒนาบริการ ปรับปรุง และส่งเสริมการใช้พื้นที่ภายในห้องสมุด ให้มีความสอดคล้องกับการใช้ชีวิตของผู้คน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้นักศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้บริการหลักของหอสมุดฯ เข้าถึงองค์ความรู้สร้างสรรค์ มีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืนผ่านกิจกรรมยกระดับการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งหากมองย้อนกลับไปได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ที่หอสมุดฯ กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นหนึ่งในผู้นำด้านส่งเสริมการเรียนรู้และการวิจัยทุกที่ทุกเวลาในระดับเอเชีย” หอสมุดฯ ได้จัดกิจกรรมเชิงรุก Ubiquitous U-Learn We Share เป็นประจำทุกปี โดยมุ่งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรและสนับสนุนการวิจัยเป็นหลัก ดังนั้น ภายในงานจึงมีการจัดบูธแสดงบริการและนวัตกรรมต่าง ๆ ของหอสมุดฯ รวมถึงมีเวทีเสวนา การอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้ทรัพยากรและเรียนรู้เพื่อการวิจัยเป็นสำคัญ พร้อมมีการออกร้านจำหน่ายหนังสือโดยสำนักพิมพ์

ต่อมาในปี พ.ศ. 2566-2567 เมื่อหอสมุดฯ กำหนดวิสัยทัศน์มุ่งสู่การเป็นห้องสมุดเพื่อชีวิต ที่ขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์ LIFE กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงมีความหลากหลายยิ่งขึ้นเพื่อต่อยอดวิสัยทัศน์ขององค์กร กล่าวคือเปลี่ยนจากการจัดกิจกรรม Ubiquitous U-Learn We Share เป็นกิจกรรม Library of Life ที่ยังคงมีเวทีการเสวนา (Talk Session) ที่เชิญผู้มีอิทธิพลหรือ Influencer ในแวดวงต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของนักศึกษามาสร้างสีสันภายในงาน มีการจัดเวิร์คชอปในหัวข้อที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยได้ยกเลิกการออกร้านจำหน่ายหนังสือ แต่ได้นำเอากิจกรรมสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการแสดงผลงานของนักศึกษามาแทนที่

อนึ่ง เมื่อหอสมุดฯ ได้ปรับปรุงพื้นที่ภายในห้องสมุดให้สอดคล้องกับผลการศึกษาของแก้ววราภรณ์ กรแก้ว และคณะ (2567) ที่ศึกษาเรื่องการจัดพื้นที่ตามแนวคิดใหม่ Library of Life โดยได้จัดแบ่งพื้นที่ห้องสมุดออกเป็น 4 โซน ได้แก่ Co-Working Space, Learning Space, Inspiration Space และ Performative Space เพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลาย กอปรกับองค์กรมีการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้นำเสนอโครงการ From Waste to Wealth: Green Library through Circular Economy เข้าชิงรางวัล IFLA Green Library Award 2025 ประเภท Best Green Library Project

ในการนี้ ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการยกระดับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ขององค์กร ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่ให้ความสำคัญกับความอิสระ มีความหลากหลาย สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ตามความพึงพอใจ (ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย, 2558) และคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของห้องสมุด ซึ่งก็คือการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้สร้างสรรค์ อีกทั้งยัง

ผนวกเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้าไปด้วย ซึ่งการพัฒนากิจกรรมในลักษณะนี้ไม่เพียงแต่จะตอบสนองความต้องการของนักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่เป็น Generation Z เท่านั้น แต่คาดหวังว่าจะสามารถสะท้อนแนวคิด “ห้องสมุดเพื่อชีวิต” ให้โดดเด่นและชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภายใต้กรอบแนวคิด “ห้องสมุดเพื่อชีวิต”
2. เพื่อส่งเสริมการใช้พื้นที่ห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

วิธีการดำเนินการ (Methodology)

1.1 การเรียนรู้ตามอัธยาศัย

ในปี ค.ศ. 1981 Evan นิยามการเรียนรู้ตามอัธยาศัยว่า เป็นผลของการเรียนรู้ที่เกิดจากสถานการณ์ที่ผู้เรียนพบเจอหรือเกิดจากแหล่งความรู้บางอย่างหนึ่งอย่างใด ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยทั้งสองปัจจัยนั้นมักไม่เกิดขึ้นตรงกันในขณะที่ Coombs (1985 อ้างถึงใน ชุศักดิ์ เอื้องโชคชัย, 2558) ให้นิยามของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยว่า หมายถึงกระบวนการศึกษาตลอดชีวิต ที่บุคคลนั้นได้รับและสะสมความรู้ ทักษะ เจตคติ และการรู้แจ้งจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน การสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม ครอบครัว เพื่อน การเดินทาง การอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ชมภาพยนตร์ ซึ่งโดยทั่วไปนั้นการศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีการจัด ไม่มีระบบ อาจเกิดขึ้นอย่างไม่ตั้งใจ แต่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของแต่ละบุคคล แม้จะได้รับการศึกษาจากในระบบโรงเรียนมาแล้วก็ตาม

1.2 กรอบแนวคิด Life Space

หอสมุดฯ บริหารจัดการพื้นที่ภายในห้องสมุดด้วยกรอบแนวคิด Life Space ที่มีการจัดสรรโซนพื้นที่ให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ใช้บริการ Generation Z ประกอบด้วย 4 โซนหลัก ได้แก่

- (1) Co-Working Space พื้นที่สำหรับการทำงานร่วมกัน ที่รองรับการมีปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ
- (2) Learning Space พื้นที่เพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ทั้งแบบส่วนบุคคลและแบบกลุ่ม สามารถเชื่อมโยงหรือสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด
- (3) Inspiration Space พื้นที่สร้างแรงบันดาลใจที่เอื้อต่อการจุดประกายกระบวนการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ
- (4) Performative Space ซึ่งเป็นพื้นที่แสดงความสามารถที่ผู้คนมาพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ

การออกแบบพื้นที่ในรูปแบบ Life Space สะท้อนให้เห็นถึงหลักการของพื้นที่การเรียนรู้ (Learning Spaces) ที่ตระหนักว่าพื้นที่ทางกายภาพมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยการออกแบบพื้นที่ที่เหมาะสมจะช่วยดึงดูดผู้คน กระตุ้นให้เกิดการสำรวจค้นคว้า การทำงานร่วมกัน (Collaborative Learning) และสนับสนุนมิติทางสังคม (Social Dimension) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างองค์ความรู้ (Turner et al., 2013) นอกจากนี้ งานวิจัยของ DeFrain & Hong (2020) ยังระบุว่า การจัดสรรพื้นที่ให้มีความยืดหยุ่น (Flexible Design) ผ่านการใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ปรับเปลี่ยนและเคลื่อนย้ายได้ตามรูปแบบการใช้งาน ตลอดจนการรักษาสมดุลอย่างเหมาะสมระหว่างพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ร่วมกันและพื้นที่เงียบสงบสำหรับส่วนตัว (Quiet and Collaborative Spaces) ส่งผลโดยตรงต่อระดับความพึงพอใจโดยรวม (Overall Satisfaction) ที่สูงมากของนักศึกษา และทำให้ห้องสมุดสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างแท้จริง

ดังนั้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นโอกาสในการสร้างการมีส่วนร่วมจากนักศึกษา โดยใช้พื้นที่ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ 4 โซนหลักข้างต้น

1.3 กรอบแนวคิด My Life My Library

เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ “ห้องสมุดเพื่อชีวิต” หอสมุดฯ ได้มุ่งพัฒนาและปรับเปลี่ยนห้องสมุดแบบดั้งเดิมซึ่งเน้นหนักทางวิชาการ สู่พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตในทุกมิติ ทั้งทักษะในเชิงเทคนิคที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (Hard Skills) ทักษะเฉพาะบุคคลที่ช่วยขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน (Soft Skills) และทักษะในการใช้ชีวิตที่สมดุล มีความสุข และยั่งยืน (Life Skills) โดยหอสมุดฯ ได้แปลงวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติเพื่อ “ให้ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตคุณ” ด้วยกรอบแนวคิด My Life My Library ดังนี้

- L – Learning Journey เปิดประตูทุกเส้นทางการเรียนรู้ ด้วย Resources, Tools, และ Worldwide Partners ที่พร้อมสนับสนุนคุณในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็น หนังสือ งานวิจัย ฐานข้อมูลออนไลน์ เครื่องมือสนับสนุนการวิจัย Library of Things และความร่วมมือกับองค์กรทั่วโลก
- I – Infinite Inspiration เปลี่ยนพื้นที่ห้องสมุดให้รองรับทุกไลฟ์สไตล์และกิจกรรม พร้อมเปิดกว้างทุกการสร้างแรงบันดาลใจไร้ขีดจำกัด ได้แก่ Life Space และกิจกรรม Workshop เพื่อพัฒนาทักษะอนาคต
- F – Friendly Library ห้องสมุดที่เป็น “เพื่อนรู้ใจ” ส่งมอบบริการที่ดี ผ่านระบบที่ได้มาตรฐานระดับสากลและทันสมัย และมีเจ้าหน้าที่พร้อมให้คำแนะนำอย่างเป็นมิตร
- E – Engaging Experience สร้างประสบการณ์ใหม่และความผูกพันด้วยบริการ กิจกรรมสร้างสรรค์และบันเทิงที่ห้องสมุดมอบให้

2. ทบทวนกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผ่านมา

เมื่อปี พ.ศ. 2561-2564 ในขณะที่วิสัยทัศน์ของหอสมุดฯ คือ “การเป็นหนึ่งในผู้นำด้านส่งเสริมการเรียนรู้และการวิจัย ทุกที่ทุกเวลา ในระดับเอเชีย” และในปี พ.ศ. 2565-2566 ที่วิสัยทัศน์คือ “เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการวิจัย ทุกที่ทุกเวลา ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชื่นชม” นั้น กิจกรรมเชิงรุกที่กำหนดจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี คือ กิจกรรม Ubiquitous U-Learn We Share มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้ข่าวสาร บริการ และนวัตกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด โดยมุ่งสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความผูกพันระหว่างผู้ใช้บริการและหอสมุดฯ รูปแบบการจัดกิจกรรมมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้และการวิจัยเป็นหลัก ภายในงานประกอบด้วย การออกบูทประชาสัมพันธ์บริการของหอสมุดฯ การจัดอบรม/เสวนาจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ การร่วมสนุกเพื่อชิงรางวัล และการออกร้านจำหน่ายหนังสือ ฯลฯ จากการประเมินผลการจัดกิจกรรม พบว่าการสื่อสารประชาสัมพันธ์การจัดงานไม่ทั่วถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มาตามกำหนด และผู้เข้าร่วมกิจกรรมบางส่วนคาดหวังกับของรางวัลที่จะได้รับ ทำให้บางกิจกรรมที่ไม่มีการแจกรางวัลหรือของรางวัลไม่น่าสนใจ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อย

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2566 หลังจากหอสมุดฯ มีการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์มุ่งสู่การเป็น “ห้องสมุดเพื่อชีวิตที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การวิจัย นวัตกรรม และทักษะอนาคตแก่ประชาคมธรรมศาสตร์และสังคม” กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ประจำปีขององค์กร คือ กิจกรรม Library of Life ที่มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิตและความสนใจของนักศึกษามากยิ่งขึ้น กล่าวคือมีการให้ความรู้ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มที่ไม่มุ่งเน้นวิชาการจนเกินไป แต่จะเน้นให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ได้ อาทิ การชงกาแฟ (Barista Intern) การเย็บเสื้อระดับพื้นฐาน (Pattern 101) หรือ การทำเทียนหอม (Aroma Candle Station) และการจัด Talk Session โดยนำผู้มีอิทธิพลทางโลกออนไลน์ (Influencer) มาถ่ายทอดมุมมองและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Club After Class) ได้แก่ การแสดงดนตรีจาก TU Band การเต้นแบบ Random Dance และการแข่งขันบอร์ดเกม เป็นต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการประเมินการจัดกิจกรรมพบว่า ผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม Library of Life ถึงร้อยละ 94.35 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักศึกษา โดยคาดว่าจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

3. ระดมสมองเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในปี พ.ศ. 2568

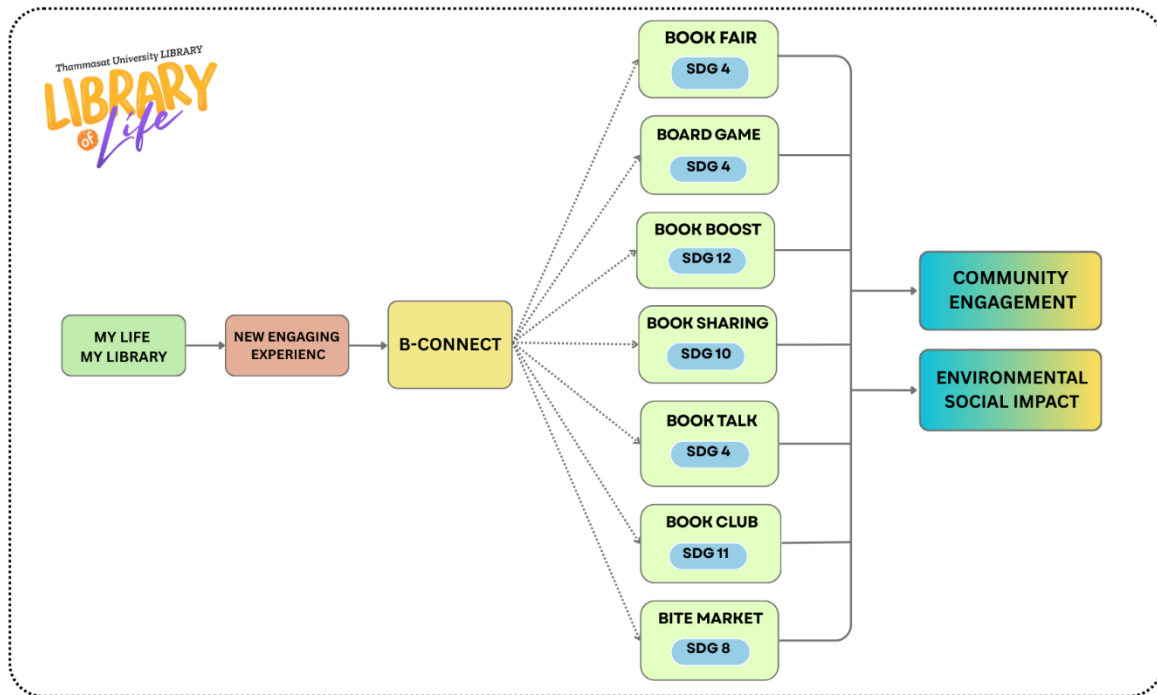
เมื่อทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้องและกิจกรรมที่ผ่านมา ผู้ศึกษาเล็งเห็นว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยห้องสมุด ควรมีการส่งเสริมการอ่านและการจำหน่ายหนังสือซึ่งนับเป็นอัตลักษณ์ของห้องสมุดรวมอยู่ด้วย กอปรกับในช่วงเวลาที่ผ่านมาหอสมุดฯ ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) อย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อปลายปี พ.ศ. 2567 ที่หอสมุดฯ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการ From Waste to Wealth: Green Library through Circular Economy เพื่อส่งเข้าชิงรางวัล IFLA Green Library Award 2025 ประเภท Best Green Library Project นั้น กิจกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการล้วนมีส่วนส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งสิ้น อาทิ กิจกรรม TU Library Book Club ที่มีการจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวรรณกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และการวิเคราะห์เชิงลึกในบรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นกันเอง ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 221 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2568) ซึ่งหากสามารถขยายผลให้ TU Library Book Club เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ย่อมส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่หลากหลายขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม Eco-friendly Workshop & Showcase ที่จัดเวิร์คช็อปสอนการทำพวงกุญแจรักษ์โลกจากกล่องพลาสติกบรรจุอาหาร และกิจกรรม From Waste to Forest ที่รับบริจาคขวดน้ำพลาสติก เพื่อแลกบริการเก้าอี้แนวไฟฟ้าของห้องสมุด โดยขวดน้ำที่รวบรวมได้ หอสมุดฯ ได้นำไปแลกเป็นต้นไม้ เพื่อนำไปปลูกป่าเป็นแนวกันชนข้าง (Green Barrier) ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวควรได้รับการส่งเสริมและต่อยอดอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยด้านการสร้างความสุขและความยั่งยืนให้แก่ประชาคมธรรมศาสตร์ อันนำไปสู่การยกระดับความเป็นเลิศด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัย

ผลการดำเนินการและอภิปรายผล (Result and Discussion)

จากการประมวลข้อมูลและร่วมกันคิดวิเคราะห์โดยยึดโยงวิสัยทัศน์ บริบทองค์กร และความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดซึ่งมีนักศึกษาเป็นหลัก ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดโมเดลกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สู่การเป็นห้องสมุดเพื่อชีวิต ซึ่งใช้กรอบแนวคิด My Life My Library ที่แปลงยุทธศาสตร์ LIFE ขององค์กรสู่การปฏิบัติเป็นฐานราก มีเป้าหมายส่งมอบบริการและสร้างการมีส่วนร่วมผ่านทรัพยากรสารสนเทศ การให้บริการพื้นที่ และกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ โดยมีบุคลากรของห้องสมุดเป็นผู้ส่งเสริมและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ภายใต้กรอบแนวคิด B-Connect ที่เชื่อมโยงผู้คนผ่าน 7 กิจกรรม ประกอบด้วย Book Fair, Board Game, Book Boost, Book Sharing, Book Talk, Book Club และ Bite Market ซึ่งเหตุที่เลือกใช้ตัวอักษร “B” เป็นแกนกลางของการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ของห้องสมุด เนื่องจากสามารถสื่อถึงความเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ (Brain) หนังสือ (Books) และพื้นที่แห่งแรงบันดาลใจ (Beyond) ได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมทั้ง 7 ที่กล่าวมานั้น นอกจากต้องการใช้เชื่อมโยงผู้คนโดยเฉพาะนักศึกษาเป็นสำคัญแล้ว ยังต้องการส่งเสริมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมสะท้อนกิจกรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของห้องสมุด และถ่ายทอดความรู้ ความเชี่ยวชาญของบุคลากรห้องสมุดร่วมด้วย ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะนำไปสู่การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement) และการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Environmental Social Impact)

ภาพที่ 1 โมเดลกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สู่การเป็นห้องสมุดเพื่อชีวิต

ตารางที่ 1 การเชื่อมโยงกรอบแนวคิด B-Connect กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

B-Connect	SDGs ที่มุ่งเน้นหลัก	SDGs ที่เกี่ยวข้อง	เป้าหมายกิจกรรม
1. Book Fair	SDG 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ	SDG 8, SDG 11, SDG 17	ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เชื่อมโยงผู้ใช้บริการกับแหล่งความรู้ และสนับสนุนผู้ประกอบการด้านหนังสือ
2. Board Game	SDG 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ	SDG 10, SDG 11	พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และทักษะสังคม ผ่านการเรียนรู้เชิงกิจกรรมและการมีส่วนร่วม
3. Book Boost	SDG 12 การบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน	SDG 4	ถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์หนังสือ ยืดอายุทรัพยากรสารสนเทศและลดการใช้ทรัพยากรใหม่
4. Book Sharing	SDG 10 ลดความเหลื่อมล้ำ	SDG 4, SDG 12, SDG 17	เพิ่มโอกาสเข้าถึงหนังสือและความรู้ ส่งเสริมการแบ่งปันและการใช้ซ้ำในสังคม
5. Book Talk	SDG 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ	SDG 11, SDG 17	เปิดพื้นที่เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญและผู้สร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ของชุมชน
6. Book Club	SDG 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน	SDG 4, SDG 16	สร้างชุมชนรักการอ่าน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
7. Bite Market	SDG 8 งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ	SDG 11	สร้างรายได้ให้กับร้านค้าและร้านอาหารในชุมชน

ในปี พ.ศ. 2568 ผู้ศึกษาได้ใช้ชื่อ “Life and Read Fest” เป็นชื่อกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของหอสมุดฯ โดยงาน Life and Read Fest กำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1-7 กันยายน พ.ศ. 2568 ณ หอสมุดปวย อึ้งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยใช้พื้นที่โถงชั้น 1 บริเวณ Life Hall ซึ่งเป็นพื้นที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Space) เป็นพื้นที่หลักในการจัดกิจกรรม ส่วนบริเวณ Atrium Zone ซึ่งเป็นพื้นที่แสดงความสามารถ (Performative Space) เป็นสถานที่แข่งขันบอร์ดเกมและเวทีเสวนาในหัวข้อที่คาดว่าจะมีผู้สนใจเป็นจำนวนมาก ในการนี้ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิด B-Connect มาแปลงเป็นกิจกรรมให้เหมาะสมกับรูปแบบและพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักศึกษา พร้อมคำนึงถึงเป้าหมายของการจัดงานเป็นสำคัญ ซึ่งนอกจากจะส่งเสริมการเรียนรู้ในมิติที่แตกต่างแล้ว ยังต้องการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมในงาน Life and Read Fest มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2 สื่อประชาสัมพันธ์งาน Life and Read Fest

1. Book Fair: กิจกรรม Read a Life รัตต อารีย์ เปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการเลือกซื้อหนังสือจากร้านค้าที่มามีออกบูทเข้าห้องสมุด โดยกำหนดให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นนักศึกษาและบุคลากรปัจจุบันของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเมื่อแอตไลน์ของหอสมุดฯ จะได้รับคูปองมูลค่า 300 บาท/คน ซึ่งภายในงานมีคูปองจำนวนทั้งสิ้น 1,000 ใบ สำหรับนำไปแลกซื้อหนังสือจากร้านค้าที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยด้านหลังของคูปองจะให้ผู้ร่วมกิจกรรมกรอกข้อมูลชื่อนามสกุล รหัสนักศึกษา ชื่อหนังสือ และอีเมล เมื่อหมดวันห้องสมุดจะเก็บรวบรวมคูปองจากร้านค้า เพื่อตรวจสอบรายการซื้อและสั่งหนังสือจากร้านค้า เมื่อหนังสือผ่านการแคตตาล็อกเข้าระบบห้องสมุดอัตโนมัติเรียบร้อยแล้วพร้อมให้บริการแล้ว ผู้ร่วมกิจกรรมจะได้รับอีเมลแจ้งให้มายืมหนังสือดังกล่าวได้ต่อไป ซึ่งจากการจัดกิจกรรมปรากฏว่ามีร้านหนังสือที่เข้าร่วม การรับคูปองกับหอสมุดฯ จำนวน 15 ร้าน มีผู้สนใจรับคูปองจำนวน 605 คน โดยพบว่าผู้เสนอซื้อหนังสือจำนวน 270 คน และมีหนังสือที่ผ่านการตรวจสอบว่าไม่เข้ากับหนังสือที่มีให้บริการในห้องสมุดแล้ว จำนวน 174 รายการ คิดเป็นเงิน 312,875 บาท ซึ่งระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการจัดซื้อหนังสือจนถึงพร้อมให้บริการเฉลี่ยประมาณ 10 วัน/รายการ

ภาพที่ 3 สื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม Read a life รีด อะรีย และบรรยากาศภายใน Life Hall

2. Board Game: TU B-Sport กิจกรรมแข่งขันบอร์ดเกม โดยหอสมุดฯ ร่วมกับชมรมหมากกระดาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดกิจกรรมแข่งขันบอร์ดเกมระดับอุดมศึกษาและบุคคลทั่วไป ซึ่งเงินรางวัล 55,000 บาท ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมการแข่งขันจำนวน 82 คน จำแนกเป็นระดับอุดมศึกษา 50 คน และบุคคลทั่วไป 32 คน

ภาพที่ 4 สื่อประชาสัมพันธ์การแข่งขัน TU B-sport 2025 และบรรยากาศการแข่งขันบอร์ดเกม

3. Book Boost: 4 เวิร์คช็อปสุดปัง ประกอบด้วย (1) *Save The Book คีนซีพหนังสือเล่มโปรด* เวิร์คช็อปที่จะจับมือผู้ร่วมกิจกรรมซ่อมหนังสือแบบ Step by Step โดยทีมงานซ่อมหนังสือจากหอสมุดฯ ที่มากประสบการณ์ (2) *คุณก็เป็นได้นะ นักปรุรงยา (ดม) อันดับ 1* ซึ่งเปิดให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ทดลองทำยาตามจากสมุนไพรไทยด้วยตนเอง (3) *Pages to Paint แร้งบันดาลใจจากหนังสือสู่ Canvas* เปิดให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ผ่อนคลายความเครียดและใช้จินตนาการ กับการวาดภาพระบายสีจากแรงบันดาลใจของหนังสือเล่มโปรด และ (4) *จากขยะสู่ศิลปะ* เวิร์คช็อปทำพวงกุญแจรักษ์โลกจากกล่องพลาสติกบรรจุอาหาร ซึ่งจากทั้ง 4 กิจกรรมมีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 191 คน

ภาพที่ 5 บรรณารักษกิจกรรรม Save The Book และกิจกรรม คุณก็เป็นได้นะ นักปรงยา (ตม) อันดับ 1

4. Book Sharing: กิจกรรม Give & Take แลกเปลี่ยนมุมมองผ่านหนังสือ เปิดโอกาสให้ผู้สนใจนำหนังสือมาแลกเปลี่ยนกันที่บูท Book Sharing โดยหอสมุดฯ ได้คัดเลือกหนังสือบริจาคจำนวน 500 เล่ม มาตั้งต้นเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนหนังสือระหว่างกัน ด้วยการนำหนังสือของตนเองมา 1 เล่ม แลกรับหนังสือกลับไปได้ 2 เล่ม นอกจากนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการปลูกป่าของหอสมุดฯ ด้วยการนำขวดน้ำพลาสติกที่รวบรวมได้ไปแลกรับเป็นต้นไม้จากกลุ่มธุรกิจเพื่อสังคม Jak Reward Technology จึงกำหนดให้ผู้ร่วมกิจกรรมสามารถนำขวดพลาสติกขนาดใดก็ได้จำนวน 3 ใบ มาแลกรับหนังสือได้ 1 เล่ม ซึ่งกิจกรรมนี้มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 650 คน มีหนังสือที่เกิดการแลกเปลี่ยนจำนวน 1,000 เล่ม และมีผู้นำขวดพลาสติกมาแลกรับหนังสือจำนวน 720 ใบ

ภาพที่ 6 บรรณารักษบริเวณบูทกิจกรรม Book Sharing

5. Book Talk: กิจกรรมเวทีเสวนาจากนักคิด นักเขียน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ โดยเชิญผู้คนในโลกของหนังสือมาพูดคุยในกิจกรรม Book Talk ประกอบด้วยหัวข้อ (1) อ่านไป ชันสูตรไป กับ หมอด้งค์ (2) จากหมึกสู่ MEB ซึ่งเป็นการพูดคุยกับผู้บริหาร MEB แพลตฟอร์ม E-Book ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และ (3) คติฆาตกรรมในตัวอักษร เป็นการพูดคุยกับคุณกิตติศักดิ์ คงคา ผู้เขียนนวนิยายเรื่อง กาสักอังกษาคด โดยทั้ง 3 หัวข้อ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 227 คน

ภาพที่ 7 สื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม Book Talk

ภาพที่ 8 บรรยากาศการเข้าร่วมกิจกรรม Book and Body Talk อ่านไป ชันสูตรไป

ภาพที่ 9 บรรยากาศ Book Talk: วิทยากรจากหมึกสู่ MEB และ คุณกิตติศักดิ์ คงคา ผู้เขียน “กาฬก้องกัฆาต”

6. Book Club: กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักแปลอาชีพ กิจกรรมที่ชวนผู้เข้าร่วมมาดำดิ่งกับโลภวรรณกรรมผ่านประสบการณ์ของนักแปลมืออาชีพ คุณเจนจิรา เสรีโยธิน ผู้แปลหนังสือ “อ่านรักวันโลกร้าง” แปลจากเรื่อง Der Vorleser หรือ The Reader ซึ่งแต่งโดย Bernhard Schlink ศาสตราจารย์ด้านกฎหมายและผู้พิพากษาชาวเยอรมัน โดยมีคุณรังสิมา ต้นสกุล บรรณาธิการจากสำนักพิมพ์ Library House ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วย ซึ่งกิจกรรมนี้มีผู้เข้าร่วมกว่า 40 คน

ภาพที่ 10 บรรยากาศกิจกรรม TU Library Book Club การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักแปลมืออาชีพ

7. Bite Market: กิจกรรมอ่านไปอิมไป กับร้านค้า ร้านอาหาร ที่มาร่วมออกบูทกว่า 30 ร้าน ตลอด 5 วันทำการ สามารถสร้างรายได้ให้กับร้านค้าได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน Life and Read Fest จำนวน 340 คน พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 308 คน (ร้อยละ 90.59) ประชาชนทั่วไป 11 คน (ร้อยละ 3.24) บุคลากร มธ. 7 คน (ร้อยละ 2.06) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 7 คน (ร้อยละ 2.06) ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4 คน (ร้อยละ 1.18) และอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4 คน (ร้อยละ 1.18) ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารงาน Life and Read Fest จากป้ายประชาสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือเว็บไซต์ของหอสมุดฯ และเพื่อนหรือคนรู้จัก ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมตามกรอบแนวคิด Book Fair มากที่สุด รองลงมาคือ Book Boost, Bite Market, Book Talk, Book Club, Book Sharing และ Board Game ตามลำดับ

ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมงาน Life and Read Fest เฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมภายในงาน สถานที่จัดงาน และระยะเวลาการจัดงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75)

ตารางที่ 2 ผลการสำรวจการจัดงาน Life and Read Fest

ลำดับที่	ความพึงพอใจการเข้าร่วมงาน Life and Read Fest	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1	การประชาสัมพันธ์	4.64	0.71	มากที่สุด
2	กิจกรรมภายในงาน	4.79	0.49	มากที่สุด
3	ระยะเวลาการจัดงาน	4.72	0.54	มากที่สุด
4	สถานที่จัดงาน	4.86	0.38	มากที่สุด
	รวม	4.75	0.55	มากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจด้านสถานที่จัดงานมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.86) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมภายในงาน (ค่าเฉลี่ย 4.79) และด้านระยะเวลาการจัดงาน (ค่าเฉลี่ย 4.72) ตามลำดับ สำหรับข้อเสนอแนะที่มีนัยยะสำคัญต่อการปรับปรุงการจัดงานในครั้งถัดไป อาทิ ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการจัดงานให้เร็วขึ้น และทั่วถึงกว่านี้ บางกิจกรรมอยากให้จัดช่วงเวลาหลังเลิกเรียน และกิจกรรม Book Talk ควรจัดสรรเวลาให้กับช่วงถาม-ตอบกับวิทยากรให้มากขึ้น

อภิปรายผล

จากการจัดงาน Life and Read Fest ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และส่งเสริมการใช้พื้นที่ภายใต้กรอบแนวคิด “ห้องสมุดเพื่อชีวิต” ให้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ที่ผู้คนสามารถเลือกเรียนรู้ สร้างประสบการณ์ และค้นพบแรงบันดาลใจใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเองนั้น เมื่อพิจารณาจากกิจกรรมภายใต้กรอบแนวคิด B-Connect จะเห็นว่ามีหลากหลาย โดยผู้สนใจสามารถเลือกกิจกรรมที่เล็งเห็นว่าเป็นประโยชน์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมลักษณะนี้เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย สอดคล้องกับการศึกษาของสุมาลี สังข์ศรี (2566) ที่พบว่ากระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) สามารถเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้บุคคลผู้นั้นเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตได้ และการศึกษาของสายสุตา ปันตระกูล และคณะ (2568) ที่เห็นว่าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรพิจารณาถึงการปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการ ที่จะสร้างสรรค์บริการที่เป็นการนำพาความรู้ไปหาผู้คนในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ที่กระตุ้นให้ผู้ใช้บริการได้รับประสบการณ์ใหม่ ที่ไม่ใช่เพียงการรับรู้จากการอ่านแบบเดิม ๆ

ยิ่งไปกว่านั้น การจัดกิจกรรมในรูปแบบเทศกาลอย่าง Life and Read Fest ที่รวบรวมกิจกรรมสร้างสรรค์หลากหลายรูปแบบภายใต้กรอบ B-Connect ยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสร้างความผูกพันกับชุมชน (Community Engagement) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Aabø & Audunson (2012) ที่พบว่าห้องสมุดยุคใหม่มีบทบาทสำคัญในการเป็นพื้นที่พบปะ (Meeting Place) ทางสังคม ซึ่งรองรับทั้งกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมผ่อนคลาย การเปิดโอกาสให้ผู้คนที่มีความสนใจหลากหลายได้มาทำกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่ห้องสมุดจะช่วยกระตุ้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และส่งเสริมให้ห้องสมุดกลายเป็นพื้นที่ที่ตอบโจทย์วิถีชีวิตของชุมชน

การจัดกิจกรรม “Read a Life รั๊ด อะรีย” ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการเลือกซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดนั้น ถึงแม้ห้องสมุดฯ จะมีการจัดเตรียมคู่มือสำหรับเข้าร่วมกิจกรรมไว้ถึง 1,000 ใบ แต่ผลประกอบการกลับพบว่า มีผู้สนใจรับคู่มือเพียง 605 คน (ร้อยละ 60.5) โดยมีผู้เสนอซื้อหนังสือทั้งสิ้น 270 คน ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเป้าหมายที่คาดหวัง ผู้ศึกษาคาดหวังว่าการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีสิทธิ์เลือกซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดด้วยตัวเอง โดยสามารถดูตัวเลขจริงพร้อมทั้งเปิดดูเนื้อหาในเล่มโดยสังเขปได้จากร้านค้าที่มาจำหน่ายหนังสือ จะทำให้ผู้คนมีความสนใจอยากเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมนี้มากยิ่งขึ้น จากการพูดคุยและสอบถามนักศึกษาบางส่วนอย่างไม่เป็นทางการ พบว่านักศึกษาเลือกไม่เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากรายละเอียดและเงื่อนไขของกิจกรรมค่อนข้างซับซ้อน อีกทั้งการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศก่อนออกให้บริการต้องผ่านหลายขั้นตอน ทำให้ไม่สามารถอ่านหนังสือที่เสนอจัดซื้อได้ในทันที ปัจจุบันดังกล่าวอาจส่งผลให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมลดลง สำหรับแนวทางการพัฒนาในอนาคต อาจประยุกต์ใช้ระบบสนับสนุนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบออนไลน์ ดังเช่น ชัยพร คำเจริญคุณ และคณะ (2557) ที่พบว่าการนำระบบ NU Library Online Purchasing System มาใช้ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในงาน Book Fair ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ลดความซ้ำซ้อน และทำให้กระบวนการจัดซื้อรวดเร็วยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน Life and Read Fest จากทั้ง 4 ด้าน จะเห็นว่าความพึงพอใจด้านสถานที่จัดงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 4.86 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมรู้สึกว่าการจัดสถานที่ที่ใช้ในการจัดงาน นั้นก็คือ Life Hall ซึ่งเป็นพื้นที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Space) และ Atrium Zone ซึ่งเป็นพื้นที่

แสดงความสามารถ (Performative Space) ตามกรอบแนวคิด Life Space ของหอสมุดฯ มีความเหมาะสม เอื้อต่อการจัดกิจกรรมและการเข้าร่วมเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของแก้ววราภรณ์ กรแก้ว และคณะ (2567) ที่พบว่ากรอบแบบการบริหารจัดโซนพื้นที่หอสมุดฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ใช้งาน Generation Z ควรจัดพื้นที่อย่างน้อย 4 โซน ได้แก่ โซนพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Meeting Space) พื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space) พื้นที่แสดงความสามารถ (Performative Space) และพื้นที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Space) โดยการจัดการพื้นที่แนวใหม่ (Life Space) ยังสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ Generation Z ได้ใน 2 มิติ คือความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของพื้นที่และความพึงพอใจต่อประสบการณ์ที่ได้รับจากการใช้พื้นที่

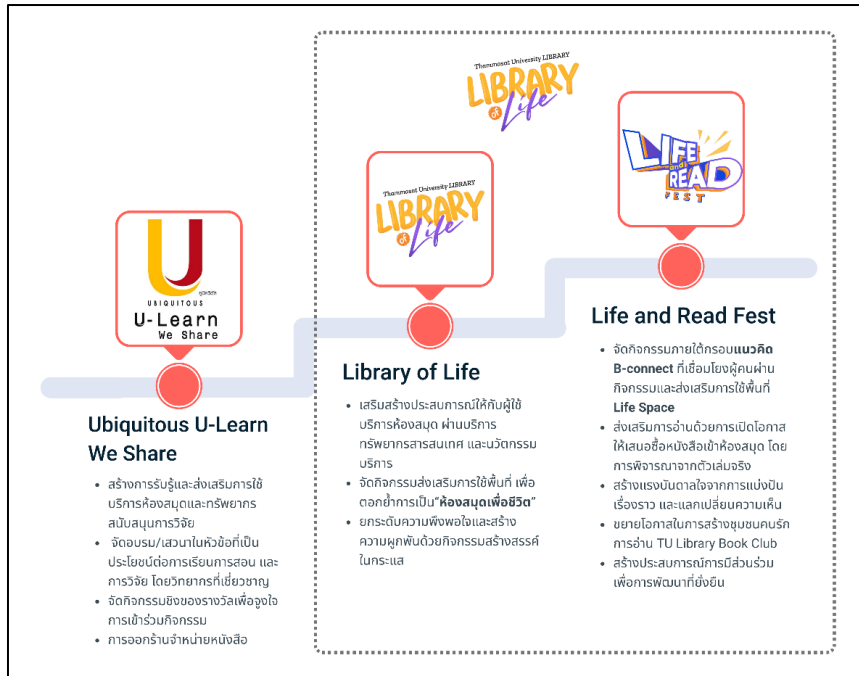
รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมภายในงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.79 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจสูงต่อรูปแบบกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของการจัดงาน สำหรับด้านระยะเวลาการจัดงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.72 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 สะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมในช่วงเดือนกันยายนซึ่งไม่มีการสอบ นับเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่เอื้อให้นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างวันและหลังจากเลิกเรียนได้โดยไม่มีการสอบให้ต้องกังวลแต่อย่างใด

ท้ายสุดสำหรับด้านการประชาสัมพันธ์ ถึงแม้ว่าผลการสำรวจความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย 4.64 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม แต่เมื่อได้รับฟังกระแสตอบรับจากผู้เข้าร่วม Book Talk: กิจกรรมเวทีเสวนาจากนักคิด นักเขียน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ โดยเฉพาะหัวข้อ “อ่านไป ชื่นสูตรไป กับ หมอด้งค์” ที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมกว่า 200 คน พบว่าผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีการจัดกิจกรรมดังกล่าว จึงมิได้ลงทะเบียนเพื่อสำรองที่นั่งมาล่วงหน้า ส่งผลให้การจัดที่นั่งบริเวณเวทีเสวนาไม่เพียงพอต่อผู้คนที่มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก แต่ถึงกระนั้นผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ก็ยังยินดีที่จะยื่นรับชมการเสวนา เนื่องจากวิทยากรคือนายแพทย์ มรรคพร ชัตติยะทองคำ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลในโลกออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมอยู่ ณ ขณะนั้น

บทสรุป (Conclusion)

การจัดงาน Life and Read Fest ซึ่งจัดขึ้นเป็นปีแรกของหอสมุดฯ นับว่าประสบความสำเร็จทั้งในแง่ของปริมาณผู้เข้าร่วมกิจกรรมตลอด 7 วัน ซึ่งมีประมาณ 2,000 คน และการบรรลุตัวชี้วัดตามโครงการ ที่กำหนดความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่าผู้เข้าร่วมงานมีความพึงพอใจที่ร้อยละ 95.02 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมภายใต้กรอบแนวคิด B-Connect ที่เชื่อมโยงผู้คนผ่านกิจกรรม ทั้ง 7 ได้แก่ Book Fair, Board Game, Book Boost, Book Sharing, Book Talk, Book Club และ Bite Market มีความสอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมายหลักคือนักศึกษาเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ Life and Read Fest เป็นเพียงจุดเริ่มต้นที่มีการผสมผสานการเรียนรู้ในมิติของการใช้ชีวิต การสร้างการมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยั่งยืน และการส่งเสริมการอ่านในคราวเดียวกัน ซึ่งมีความแตกต่างจากกิจกรรมที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมุ่งส่งเสริมการใช้พื้นที่ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด Life Space ที่ต้องการยกระดับพื้นที่ภายในห้องสมุดให้เป็นพื้นที่แห่งชีวิตอย่างแท้จริง พร้อมกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะในเป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม เท่าเทียม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งในอนาคตหอสมุดฯ ยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามวิถีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยควรคงไว้ซึ่งกิจกรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของห้องสมุดซึ่งก็คือการส่งเสริมการอ่านร่วมอยู่ด้วย

ภาพที่ 11 พัฒนาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของหอสมุดฯ

ข้อเสนอแนะ (Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยการถอดบทเรียนจากการจัดงาน Life and Read Fest เพื่อนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร กลุ่มเป้าหมาย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.2 ปัจจัยความสำเร็จของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่สำคัญ คือการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง โดยต้องพิจารณาเลือกรูปแบบและช่องทางการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ความต้องการและความสนใจของกลุ่มคน Generation Z มีความหลากหลายและไม่มีรูปแบบที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้นควรมีการศึกษาความต้องการก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 การติดตามและประเมินผลการยืมหนังสือที่ได้รับการเลือกซื้อจากกิจกรรม Book Fair เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลุ่มเนื้อหาของหนังสือที่เสนอซื้อและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ยืมหนังสือดังกล่าว ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการแนะนำหนังสือเข้าห้องสมุด

2.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาจะดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อไป

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1 ยกระดับห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ด้านการเรียนรู้ (Strategic Learning Infrastructure) ให้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาทักษะแห่งอนาคต และการสร้างนวัตกรรม โดยบูรณาการบทบาทของห้องสมุดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย

3.2 ปรับระบบการบริหารและการประเมินผลห้องสมุดให้มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้และผลกระทบต่อสังคม ด้วย

การวัดปริมาณการใช้บริการไปสู่การวัดผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ชุมชน และมหาวิทยาลัย เช่น การพัฒนาสมรรถนะและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างนวัตกรรม และการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อสะท้อนคุณค่าที่แท้จริงของห้องสมุดต่อการพัฒนาสังคมฐานความรู้

3.2 สร้างกลไกความร่วมมือและการสนับสนุนเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้ โดยภาครัฐ มหาวิทยาลัย ภาคเอกชน และเครือข่ายห้องสมุด ควรร่วมกันพัฒนานโยบาย งบประมาณ และเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการขยายผลแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาและการพัฒนากำลังคนสำหรับสังคมแห่งการเรียนรู้ในระยะยาว

รายการอ้างอิง (References)

- Aabø, S., & Audunson, R. (2012). Use of library space and the library as place. *Library & Information Science Research*, 34(2), 138-149. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2011.06.002>
- DeFrain, E., & Hong, M. (2020). Interiors, Affect, and Use: How Does an Academic Library's Learning Commons Support Students' Needs?. *Evidence Based Library and Information Practice*, 15(2), 42-69. <https://doi.org/10.1080/10691316.2010.481598>
- Holmgren, R. A. (2010). Learning Commons: A Learning-Centered Library Design. *College & Undergraduate Libraries*, 17(2-3), 177-191. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10691316.2010.481598>
- Turner, A., Welch, B., & Reynolds, S. (2013). Learning Spaces in Academic Libraries – A Review of the Evolving Trends. *Australian Academic & Research Libraries*, 44(4), 226-234. <https://doi.org/10.1080/00048623.2013.857383>
- แก้ววราภรณ์ กรแก้ว, ขนิษฐา แก้วมะลิ่ง และอรพรรณ คงมัลย์. (2567). การจัดการพื้นที่ตามแนวคิดใหม่ Library of Life. *PULINET Journal*, 11(1), 237-251. <https://so14.tci-thaijo.org/index.php/PJ/article/view/568/593>
- ชัยพร คำเจริญคุณ, สุมาลี อัมศิลป์ และพรทิพย์ อาจิวชัย. (2557). ระบบจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยนเรศวร: 5 ปีแห่งการพัฒนาสู่ความสมบูรณ์แบบ. *PULINET Journal*, 1(1), 12-18. <https://pulinet.oas.psu.ac.th/index.php/journal/article/view/3>
- ชูศักดิ์ เอื้อโชคชัย. (2558). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอักษยาคัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน. [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. <https://digiverse.chula.ac.th/Info/item/dc:16768>
- วัฒนชัย วินิจจะกุล. (2558). คิดค้นโลก: ทำทายกระบวรทัศน์ว่าด้วยอนาคตห้องสมุดและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- สายสุตา ปันตระกูล, บรรพต พิจิตรกานิต และปริศนา มัชฌิมา. (2568). ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการเปลี่ยนผ่านจากพื้นที่จัดเก็บสู่พื้นที่การเรียนรู้. *วารสารห้องสมุด*, 69(1), 55-65. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/tla_bulletin/article/view/280524/189284
- สุมาลี สังข์ศรี. (2566). การส่งเสริมให้นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต Enabling Students in Higher Education Institutions to be Lifelong Learners. *มนุษยสังคมสาร (มสส.)*, 21(1), <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhusoc/article/view/266761/177551>

สุบิน ไชยยะ, พงษ์ศิริ ภิรมณพิทักษ์ และปิยพงษ์ สุ่มตติกุล. (2563). กลยุทธ์การบริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(2), 260-279.

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/243210/164972>

อนุชาติ พวงสำลี, สิทธิชัย วิชัยดิษฐ์, บัณฑิต ศิริรักษ์โสภณ, ณิชชา พิทยาพงศกร, สหวัชรัญญ์ พลหาญ, ออมสิน จตุพร และเกียรติศักดิ์ แสงอรุณ. (2568). ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการศึกษาและการเรียนรู้ โครงการจัดการความรู้และขับเคลื่อนระบบการศึกษาและการเรียนรู้ ระยะที่ 2 (2.1) และ 2 (2.2). สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2568). แผนยุทธศาสตร์ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีงบประมาณ 2566-2570 (ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ 2569). <https://library.tu.ac.th/upload/userfiles/files/LIFE%20PLAN-2569-2570-signed.pdf>

หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2568). วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม. https://library.tu.ac.th/bbs/content/94_460